

TRES UNCES D'EDUCACIÓ

Sense amenaces,
si us plau!

Agnès Boixader
Mestra jubilada
aboixad1@xtec.cat

És poc edificant que l'educació s'impregni del llenguatge polític a l'ús. Aquest s'entrena per generar enemics, no per entendre's entre discrepants.

Es protesta per la presència de mossos a les escoles; potser sense prou informació per fer-ne la valoració adequada, desconeixent d'on ha sortit la iniciativa i sense comptar que pot haver-hi equips educatius que ho hagin reclamat. Es fa una crida a la comunitat educativa i es planteja un conflicte laboral dient que és també un conflicte educatiu perquè ens hi va la qualitat de l'educació, sense haver reflexionat i debatut sobre allò que entenem per qualitat educativa, sense valorar què cal prioritzar per avançar pel camí adequat. Es demana participar i implicar-se activament i massiva [...] per a una mobilització sostinguda i històrica. I es dirigeix la veu cap a l'administració educativa afirmant que "Sense resposta, hi haurà vaga. Sense condicions dignes, no acabarem el curs". (USTEC.STES)

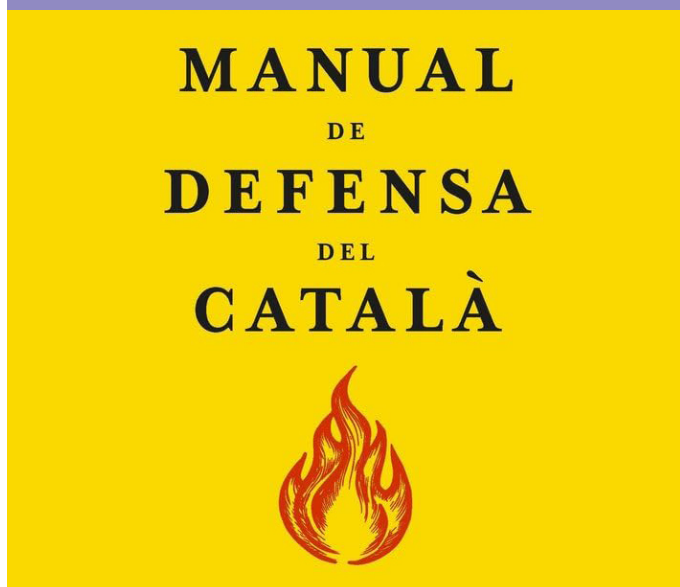
Entre els diferents agents educatius hi ha d'haver rumb i confiança. Calen criteris i valors comuns

Els drets laborals són inqüestionables. Els drets dels infants també. Un parell de qüestions nuclears per educar, que docents, sindicats, pares i mares, administració educativa i mitjans i xarxes han de tenir present.

La primera i doble: entre els diferents agents educatius hi ha d'haver rumb i confiança. En la vida educativa familiar és imprescindible establir criteris i valors comuns, flexibles si voleu, i tenir-se confiança entre tots aquells adults que participen en l'educació dels mateixos plançons. A l'escola també cal compartir una missió, cal saber quins són els criteris i valors que orienten les finalitats de l'educació i s'ha de fer des de la confiança: entre companys docents, entre famílies i escola, entre administració educativa i docents. Sense confiança i sense orientació no hi ha educació de qualitat possible. Si la confiança s'ha trencat o no es comparteix nord educatiu, cal esmerçar-hi totes les energies i el temps per resoldre-ho.

La segona: ni amenaces ni càstigs són una bona llavor per educar. L'amenaça no deixa de ser un càstig i limita l'esperit d'entesa. L'amenaça del tot o res anorrea el diàleg. Molts docents van pensar que ja havien pactat unes condicions dignes pel moment que vivim; ara se senten menystinguts i anihilats, essent també, com ho són els que no van pactar, agents educatius. Les amenaces han de sortir del terreny de joc perquè enverinen la confiança i l'acte educatiu.

"Manual de defensa del català"

Jordi Sedó
Lingüista i escriptor
www.escriptors.cat/autors/jordisedo

Acabo de llegir el llibre de l'Òscar Andreu, *Manual de defensa del català*, el llibre de no-ficció en català més venut per Sant Jordi. Tot plegat, una estona de lectura durant la qual no pots evitar mantenir un permanent somriure al rostre. Un somriure, però, divertit i amarg alhora.

El text, de fet, no és un manual, sinó una descripció sarcàstica de les coses amb les quals topes cada dia si el que pretens és viure en català a Catalunya. Es podria considerar un manual si, de tot el que ens explica l'autor, dedueix quina és l'actitud que ens caldria mantenir davant de les mil situacions amb què ens trobem i que no ens deixen viure plenament al nostre país en la llengua pròpia. Andreu no dona fórmules. Només descriu situacions i el lector n'ha de treure unes conclusions lògiques, que després hauria d'aplicar al seu quefer quotidià.

Manual de defensa del català tampoc no és un llibre de sociolingüística. Ni ho pretén. De fet és molt lluny de ser-ho. Tanmateix, parla d'autoodi, de drets lingüístics, d'immigració, de complex d'inferioritat lingüístic col·lectiu, de les fases de desaparició d'una llengua, de la persecució del català, de la consagrada norma de convergència (que avisa que no té res a veure amb el partit que va fundar Jordi Pujol) i de moltes més coses de les quals s'ocupa la sociolingüística. I també es pregunta "què passaria si les situacions que experimentem com a catalanoparlants a casa nostra, les haguessin de viure els castellanoparlants a casa seva?".

És un llibre que destil·la, sobretot, sentit comú, però també un afecte irrenunciable a una llengua que l'autor considera seva i la tristesa que li produeixen la situació de deixadesa en què la tenim els catalanoparlants i els atacs que rep constantment dels seus detractors, que són molts i molts viuen entre nosaltres. Tot està explicat amb una senzillesa admirable, en un to desenfadat i sense cap pretensió més enllà de la de fer-se entendre, cosa que aconsegueix admirablement. Els ulls del lector es desplacen amb comoditat i sense esforç per damunt d'unes línies escrites sense dramatisme i amb aquell punt just de comicitat que li coneixem a l'Òscar Andreu, però amb l'ombrívol sentiment d'algú que és conscient que viu una època en què el català llisca avall per un pendent que aboca a un fons tenebrós.

Constantment irònic, sovint mordaç i sempre amb aquella manera de dir les coses amb una segona intenció que et mou al somriure intel·ligent. Només una mostra de les moltes que hi trobareu. Hi diu: "sabeu que totes les llen-

gües existeixen perquè els humans es comuniquin els uns amb els altres, menys el català, que existeix només per a tocar els collons a milions de castellanoparlants?"

Però he dit abans que aquest somriure és divertit i alhora amarg perquè, al mateix temps de ser capaç de riure's esportivament del que ens passa als catalans amb la nostra llengua, que no és poc, darrere de les seves paraules, s'hi intueix dolor. Tristesa. Ja cap al final, rebla amb una frase tan demolidora com certa: "Si no fem que el català sigui imprescindible per viure en aquest país, si no ens adrecem a aquesta gent (es refereix als que no tenen el català com a llengua pròpia) en la nostra llengua, el primer que pensaran i amb raó és 'Per què collons he d'aprendre a parlar un idioma quan fins i tot ells hi renuncien a la primera de canvi'".

Deixeu-me acabar amb una reflexió que acaba de perfil·lar a l'última pàgina, una reflexió que adreça als polítics, que segons diu utilitzen, com a excusa, que estan molt ocupats amb l'escalfament del planeta. Els etziba: "si no sou capaços que al paquet de tovallons, a banda de *servilletas* i *guardanapos* –que fins i tot ho diu en portuguès–, si no sou capaços que al paquet de tovallons hi digui *tovallons*, com collons abaixareu tres graus la temperatura del planeta Terra? De debò, si no ho feu, si els que en principi hauríeu de representar els nostres interessos no defenseu una cosa tan elemental com el català (a Catalunya i, per extensió, a tots els Països Catalans), torneu allà on éreu la majoria de vosaltres abans d'entrar en política: torneu a segon d'ESO. I escolta, això de salvar la llengua crec que no ho hem de fer pels nostres avantpassats: diria que ni tan sols ho hem de fer per nosaltres ni pels nostres fills... Prou drames! Això ho hem de fer pels nostres nets, pels besnets, pels rebesnets i perquè és just!"

És un llibre que destil·la, sobretot, sentit comú però també un afecte irrenunciable a una llengua que l'autor considera seva i la tristesa que li produeix la situació de deixadesa en què la tenim els catalanoparlants

El llibre no és un manual de defensa del català, ja ho he dit més amunt, però el títol està ben trobat perquè hi surten tots els mals que pateix la nostra llengua i, tal com els presenta l'autor, és fàcil d'intuir quina és la solució que hauríem de donar-hi. Una altra cosa ben diferent és si serem capaços de trobar la disposició, l'ànim i la forma d'arribar a aconseguir-ho, però no dubteu que fer-ho és urgent perquè allò que ens identifica com a poble i que hi fa de pal de paller, que és la nostra llengua, va pel pedregar. I si no la salvem nosaltres no ho farà ningú. És una afirmació que jo he escrit i dit moltes vegades i que també trobareu a *Manual de defensa del català*. I per a salvar-la, creieu-me, només ens cal fer-la servir, parlar-la amb tothom, escriure-la, llegir-hi llibres i diaris, escoltar-hi ràdio i televisió, no avergonyir-nos-en... Si ho fem i ho fem de veritat i amb insistència, sense defallir, no dubteu que ens en podem sortir, però cal començar ara mateix perquè a cada bugada perdem un llençol i cada dia que passa ens en queden menys, de llençols. No temeu que no us entenguin. Ens entén gairebé tothom que viu a Catalunya si vol. Una altra cosa és que tots ho reconeguïn o que vulguin molestar-se a parar l'orella amb una mica més d'atenció.

Ei, amic lector, el llibre de l'Òscar Andreu és un llibre deliciós i es llegeix tot sencer en una hora. No us el perdeu.

EL MÉS VIST DE LA SETMANA A EL9NOU.CAT

1 Aina Machuca, de l'**Ametlla**: "M'ha passat el què no esperes que et passi a tu"

2 Condemnada una cap de comptabilitat del **CN Granollers** per sotraure 214.000 euros del club

3 CAPs de la **Llagosta, Canovelles** i **Granollers** pioners en acceptar activitat física

4 L'Hotel Suís de **Sant Celoni** reobre amb nous gestors gairebé tres anys després de tancar

5 Detingudes tres dones per furar sis mòbils al mercat setmanal de **Granollers**